

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sponsalia Et Matrimonium

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. VI. De exprimendis in Litteris, in quibus impetratur Dispensatio super
Impedimento Matrimoniali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75229)

dierum Quadragesimæ, quorum singulis cum virtualiter singulæ Dispensationes respondeant, singulæ exigunt justam causam, ut adeo mirum non sit, si causa respectu posteriorum cum tempore cesseret, etiam respectu eorum Dispensationem cessare. Secus est in Dispensatione super impedimento; quia hæc unica, & individua est, atque ad unum, & indivisibilem effectum tota simul conceditur, ita ut, si causa tempore concessionis existat, tota consummatur, & consequatur effectum suum, sive ablationem Impedimenti. Ad 5, Substitutio illa Exemplaris est, quæ hujus naturæ est, ut si furiosus, vel mente captus sanitatem ita recuperaverit, ut ea stabilis, vel saltem ad notabile tempus duratura sit, expiret §. qua ratione 1. Inst. de pupill. substit. & l. humanitatis 9. c. de impuber. & alijs substit. & ratio clara est; quia jam potest facere sibi testamentum, ob cujus potentie defectum unice inducta est hæc substitutio.

Quæritur 11. An valida sit dispensatio facta ex causa, quam Orator fideliter exposuit, & dispensans bona fide, & rationabiliter putavit esse justam, & sufficientem, licet revera esset insufficientis? Pontius l. 8. de Matr. c. 14. n. 8. & Palao tr. 3. D. 6. p. 8. §. 2. n. 5. existimant esse invalidam, idque ex duplici Argumento. 1. Quia aliàs sequeretur, etiam Matrimonium fore validum, quod à Sponsis in gradu prohibito initum est, quia bona fide putabant, dispensatione sibi opus non esse. 2. Quia allegantes, Superiorem sine legitima causa dispensasse, audiuntur in Romana Curia, licet ille bona fide existimavit, eam esse legitimam.

Sed dicendum, ejusmodi Dispensationem probabilius esse validam, Ita Azor p. 1. l. 7. c. 29. q. 6. Thom. Sanch. l. 8. de Matr. D. 17. n. 8. Joan. Sanch. select. D. 54. n. 39. Perez D. 45. sect. 1. n. 3. Wiestner hic n. 97. Ratio est 1. quia non est verisimile, quod alia sit mens Summi Pontificis circa Leges suas, quam sit DEI circa suas, atqui DEUS ratam habet Dispensationem circa Leges suas, in quibus dispensandi facultatem concessit homini, modò iste dispense ex causa, quam rationabiliter judicat esse legitimam; ergo & Pontifex. 2. Hujusmodi Dispensationes subsistere petit legitima Ecclesie gubernatio, ut fidelium obvietur scrupulis, eorumque conscientie tranquilluntur. 3. Etiam alia, quæ à Prælati bona fide, & prudenter gesta sunt, firmitatis robore non destituuntur, nec facile infringuntur.

Ad Argumenta contraria non est difficilis responsio. Ad 1, negatur paritas; nam actus, à privatis bona fide gestos, valere non exposcit recta Ecclesie, & fidelium gubernatio, cum eorum nullitas non sit obnoxia incommodis, quæ secum trahit nullitas eorum, quæ à Prælati bona fide, & debita circumspectione geruntur. Ad 2, allegantes, Superiorem sine legitima causa dispensasse, ideo audiuntur, quia dubium est, an is prævia cognitione causæ, & debita circumspectione processerit dispensando. Accedit, quia in Curia Apostolica peti, & impetrari sæpe Dispensationes solent, non ob præcisam earum necessitatem, sed ex superabundantia ad majorem securitatem hominum scrupulorum, & plenè tranquillandas eorum conscientias, ut rectè observat Perez l. cit. n. 4. in fin. Wiestner n. 98.

§. VI.

De exprimendis in Litteris, quibus impetratur Dispensatio super Impedimento Matrimoniali.

S U M M A R I U M.

169. Dispensatio super Impedimento subreptitia redditur reticentiæ eorum, quæ de Jure, vel consuetudine, aut stylo Curie Romano exprimi debent.
170. Debet autem exprimi I. Nomen, & Cognomen Oratorum.
171. II. Nomen Diocesis, ex qua orti, vel oriundi sunt.
172. III. Causa movens ad Dispensationem petendam.
173. IV. Genus Impedimenti, quo laborant.
174. 175. V. Si plura illa sint, exprimi debent omnia.
176. 177. 178. 179. VI. Et quidem omnia in eadem Supplicatione.
180. 181. 182. Exprimenda, cum dispensatio petitur ad perseverandam in Matrimonio jam contracto.
183. 184. 185. An in Supplicatione pro dispensatione secunda mentio fieri debeat primæ?
186. 187. 188. An necessarium sit exprimere, si dispensatio jam semel est petita, sed negata.
189. In Supplicatione pro dispensatione in Consanguinitate exprimi debet I. Gradus, quo Oratores conjuncti sunt.
190. &c. II. Modus Consanguinitatis, an in gradu equali, vel inequali &c.
195. &c. III. Si pro causa allegata copula, exprimendum est, an habita illa fuerit specie dispensationis facilius obrinenda?
199. Quando petitur dispensatio super Impedimento Affinitatis, exprimi I. debet Gradus illius.
200. II. Lineæ.

201. III. *An proveniat ex copula licita, vel illicita.*
 202. IV. *An preter eam obset adhuc aliud impedimentum.*
 203. V. *An cum pluribus ejusdem semine consanguineis sit habita copula.*
 204. VI. *An Matrimonium cum tali Affine contractum &c.*
 205, 206. *Exprimenda in Supplicatione Dispen-*

169 **S**icut Obreptitiam Dispensationem facit falsitas Causæ, in supplicatione expressæ, ita Subreptitiam eandem reddit suppressio, vel reticentia eorum, quæ exprimi de Jure, vel consuetudine, aut Stylo Curie Romanæ debent. *Ex quo sequitur*, super quocunque impedimento petatur dispensatio, hæc omnia diligenter exprimenda esse; alias, si aliquid illorum, etiam per ignorantiam, omisum fuerit, Dispensatio erit invalida, etsi illo expresso, adhuc Papa dispensasset. Sanch. l. 8. de matr. D. 21. à n. 13. Vinc. de Just. de Dispens. l. 1. c. 4. n. 4. § 18. & teste P. Reifensstuel Append. n. 149. communis aliorum. Ratio est, quia expressio illorum pro forma requiritur; atqui forma ad unguem est observanda arg. c. si motu 23. de Preb. in 6. ubi deciditur, ex quantumvis modici Beneficij taciturnitate alterius impetrationem Subreptitiam reddi. *Contra* sine vitio Dispensationis in Supplicatione omitti possunt, quæ de Jure, vel stylo exprimenda non sunt, si expressis illis, Papa nihilominus, etsi difficiliter, dispensasset; nam si hæc etiam oporteret exprimere, vix ulla Dispensatio foret tuta. Vinc. de Just. l. cit. n. 12.

170 **Q**uæritur I. Quamam observari, & necessario exprimi debeant in Supplicatione pro impetranda quacunque dispensatione Matrimoniali, ne subreptitia censeatur, vel omnino denegetur, aut defectuosa reputetur? n. 1. exprimendum est Nomen, & Cognomen Oratorum, siquidem Dispensatio petatur in Dataria; nam si petatur in S. Pœnitentiaria, hoc non exprimitur, sed fictum loco veri ponitur, e. g. Titius &c. Debentque nomina ipsa, sive cognomina in Supplicatione exprimi non abbreviatè, seu truncatè, sed per consequentiam litterarum, & characteres claros, prout teste Corrad. Prax. Dispens. Apost. l. 7. c. 5. n. 23. habet stylus Datarie: ex quo etiam non admittuntur in Supplicatione Nomina Diminutiva Antonellus, Franciscbellus, sed debet dici Antonius, Franciscus, teste eodem Corrad. l. cit. Si in Nomine contingat error, & ponatur unum pro altero, vitatur Dispensatio, seu Mandatum Dispensatorium, ut dictum est supra n. 155. Cognomen tamen Oratorum, si in Urbe ignotum sit, sollicitatore supplere potest ex Arbore Consanguinitatis, si hæc simul cum Supplicatione in Urbem transmissa sit. In Exemplo, si ex dicta arbore constet, patrem Oratoris vocari Franciscum, Oratricis verò Antonium,

sationis super Impedimento publicæ Honestatis.

- 207, 208, 209. *Et Cognationis Spiritualis.*
 210. *Conceduntur Littere Dispensatorie tam in Dataria, quàm in Pœnitentiaria.*
 211. *Differentia harum concessionum.*
 212. *Forma Supplicationis pro Dispensatione.*
 213, 214. *Exempla petite in Dataria.*
 215, 216. *Exempla petite in Pœnitentiaria.*

sufficiet dicere: *Exponitur pro parte Stephani nati Francisci, & Catharine nate Antonij*; & idem erit, si in ipsa arbore aderunt nomina Matrum Oratorum. Imò vox Nati, & Nate ex praxi Curie Romanæ, ut Corradus n. 19. notat, omitti potest, & sufficiet dicere pro parte Stephani Francisci; ne autem putetur unicum esse nomen compositum, juxta praxin ejusdem Curie utrumque nomen scribitur cum prima littera majuscula, cum si sit nomen compositum, primum tantum nomen scribatur sub littera majuscula, alterum sub parva, nullâ distantia adjectâ, nempe Stephanifrancisci, Joannemaria. Si verò neque ex ipsa Arbore, neque aliunde haberi possit notitia horum Cognominum, ne tempus propterea amittatur, poterit porrigi Supplicatio, confingendo ad libitum ipsa Cognomina; quia habitâ postmodum eorum notitiâ, in Litteris Dispensationis suppleri possunt. Corrad. l. cit. n. 20. nisi Dispensatio petita sit in forma pauperum; nam ibi defectus cognominum in Litteris Dispensationis suppleri nequit, eodem teste n. 21.

2. Exprimi debet nomen Diœcesis, ex qua Oratores orti, vel oriundi sunt, juxta dicta n. 156. Et quidem, si ipsi Oratores sint diversarum Diœcesum, non sufficit explicari Diœcesim alterutrius, ut vult Sanch. l. 8. de matr. D. 35. n. 5. sed exprimi debet utraque, ut ex Stylo notorio Curie Romanæ, & ratione probat Corrad. l. cit. n. 26. quia mens Papæ, ejusque Cancellariæ est semper Dispensationis executionem committere Ordinario Oratricis; si autem unius tantum Diœcesis exprimeretur, contingere posset, ut contra mentem Papæ Litteræ dirigerentur non Oratricis, sed Oratoris Ordinario, ac propterea illarum Executor, si hujusmodi Stylum ignoret, perperam Litteras ipsas exequeretur. Quodsi Oratores domicilium distinctum à loco originis, & in alia Diœcesi habeant, & ipsi velint Litteras dirigi Ordinario domicilij, expressis verbis istud peti in Supplicatione debet; quia, ut teste Corrad. l. cit. n. 31. notorius est Stylus Curie, Litteras Dispensationis Pontifex Ordinario domicilij non solet dirigere, nisi à partibus id expressè petatur. Locus Oratorum ordinariè non debet exprimi, sed in tribus duntaxat casibus, videlicet, si simul Diœcesis sit, & si petatur dispensatio ob angustiam loci, vel ob locum situm ad litus maris. Corrad. n. 30.

3. Exprimi debet desiderium ineundi Matrimonium, vel in jam inito remanendi cum una, vel pluribus *Causis* ad id moventibus. Si copula allegatur pro causa dispensandi in aliquo Impedimento, debet exprimi, an sub spe facilius consequendi Dispensationem fuerit habita, vel non. Gutier. l. 1. can. qq. c. 15. n. 20. Sanch. l. 2. de matr. D. 25. n. 38. Vinc. de Just. l. 1. c. 4. n. 266. Gobat Theol. Exper. tr. 9. n. 626. Engl. hic §. 3. n. 10. Reiffenstuel. Append. n. 155. & patet ex notorio Stylo Curie Apostolicæ, quæ in Rescriptis Dispensationum hujusmodi solet inferere Clausulam: *Dummodo copula habita non sit spe Dispensationis facilius obtinenda*: idque merito, ne quis ex fraude, & dolo suo facile reportet commodum contra c. si vir 2. de Cognat. Spirit. & c. propositum 1. de eo, qui duxit &c. cum concordantibus. *Proceditque hoc*, est unus duntaxat ea spe iniisset copulam, vel uterque, quin tamen unus hanc suam spem manifestaret alteri, ut contra Portell, Dianam, Gobat, & alios ex Stylo Curie docet Corrad. l. 8. prax. dispens. apost. c. 1. n. 18. & seqq. Aliud est, si habita copula sine ejusmodi intentione, sed vesana libidine tantum impellente; tunc enim reticentia ejus dispensationem non vitiat, ut verisimiliter docent Navar. Man. c. 21. n. 86. Vers. 5. Henric. l. 2. c. 17. §. 6. n. 32. Pont. l. 2. c. 17. n. 32. Hurtad. de Matr. D. 26. n. 23. Wiestner hic n. 113. Ratio est, quia reticentia veritatis, quæ si exprimeretur, Papam moveret ad facilius concedendam gratiam, Rescriptum non vitiat; talis autem est copula carnalis, habita inter Sponsos, sine intentione facilius impetrandi dispensationem, ut omnes agnoscunt; ergo &c. Et hoc verum est teste Pont. n. 33. & alijs ab hoc relatis, est Dispensationi, pro foro externo obtentæ, adjecta sit clausula, *Dummodo copula non sit habita*; quia intelligenda est de copula habita cum intentione facilius impetrandi dispensationem.

4. Exprimi debet Genus Impedimenti, super quo petitur Dispensatio; nam aliqua Impedimenta sunt, in quibus etiam Pontifex dispensare non potest, quia Jure naturali, vel Divino sunt introducta, ut sunt Ætas usu rationis carens, Impotentia, Consanguinitas in primo gradu Lineæ rectæ, Ligamen, sive Matrimonij consummati vinculum. In alijs dispensare quidem potest, sed nunquam solet, vel rarissime, ut in Voto solenni, Disparitate Cultus, in Gradu Consanguinitatis secundo, & ulterioribus Lineæ rectæ, in primo Lineæ transversæ, in primo Affinitatis lineæ rectæ &c. In alijs denique Dispensatione opus non est, ut in Impedimento Erroris, Conditionis servilis, Vis, & Merus, Raptus, Claustrinitatis; sufficit enim, si cessante errore, ignorantia Status, metu, violentiâ, renovetur

R. P. Schmalzgrueber L. IV.

consensus per verba de presenti, idque vel privatim, si prius celebratum sit conjugium coram Parocho, & testibus, & Impedimentum sit occultum; vel adhibito Parocho, & testibus, si prius clam contractum est, aut Impedimentum publicum sit, vel timeri possit, ne publicum fiat, ut dictum est supra Tit. 3. n. 118. & seqq.

5. Si Oratores plura Impedimenta habeant, debent omnia fideliter exprimi. *Proceditque hoc* non tantum, quando Impedimenta sunt diversæ rationis, ut si simul sint consanguinei, & affines, vel Cognati Spirituales &c, sed etiam quando ejusdem sunt rationis; quia duplex conjunctio est fortior, & intensior simplici, & propterea difficilius relaxatur. Sanch. l. 8. de matr. D. 24. n. 5. Gutier. c. 124. de matr. n. 1. Conink D. 33. n. 81. Pont. l. 2. D. 17. n. 25. Palao tr. 28. D. 4. p. ult. §. 3. n. 1. Perez D. 45. sect. 5. n. 4. Vincent. de Just. de Dispens. l. 1. c. 4. à n. 96. Gonzal. in c. 6. de Consang. n. 4. Wiestner hic n. 107. & 108. Reiffenstuel. Append. n. 151. Magnif. P. Schmier p. 3. de matr. c. 1. n. 65. & ratio universon est; quia Dispensatio utpote à Jure exorbitans ultra expressa non extenditur: cons. si aliquod Impedimentum omittitur, Dispensatione non tollitur, sed adhuc manet, & obstat; nam Papa non censetur velle sanare defectum, quem ignorat arg. c. si eo tempore 9. de Rescript. in 6.

Ex quo sequitur, non satisfieri allegatione simplici Cognationis, vel alterius Impedimenti, sed necessariò faciendam mentionem duplicis vinculi in sequentibus casibus, 1. Si Titius, & Caja, qui dispensationem petunt in Impedimento Consanguinitatis, sint conjuncti tam ex parte patris, quam ex parte matris. 2. Si Mævius, volens Matrimonium contrahere cum Livia, cognovit carnaliter duas ejusdem consanguineas in primo, vel secundo gradu. 3. Si Sempronius ex Baptismo suscepit prolem Mævix, quam vult ducere, & hæc vicissim prolem Sempronij. 4. Si Mævius vult ducere Cajam, sed cum duabus ejusdem Consanguineis prius contraxit Sponsalia, vel Matrimonium ratum. 5. Si Orator cum duabus ejusdem viri uxoribus, interveniente adulterio, Matrimonium defacto contraxit, vel de contrahendo fidem eisdem dedit. 6. Si in necem duorum ejusdem maritorum, ea consentiente, & Matrimonij cum illa ineundi intentione est machinatus. 7. Et multo magis, si Oratorum conjugio obstant plura Impedimenta diversæ rationis, e. g. quòd simul sint consanguinei, & affines, vel cognati Spirituales.

6. Omnia Impedimenta, quæ obstant Matrimonio, exponi debent in una, eademque Supplicatione. *Contrarium* quidem defendunt Navar. tit. de Consang. cons. 1. §. 4. n. 2. Henric. l. 12. c. 8. n. 8. Conink D. 33. n. 74.

n. 74. Gonzal. in c. 6. de Consang. n. 8. qui putant, sufficere, si diversis litteris Dispensatio petatur super singulis Impedimentis, & probant 1. quia nec Jure expressum, nec Snylo Curia receptum est, quod plurium Impedimentorum Dispensatio iisdem Litteris peti debeat. 2. Unum Impedimentum sine altero dari potest; ergo etiam unum sine altero tolli. 3. Valer impetratio Absolutionis ab una Excommunicatione, non facta mentione de alijs, quibus idemmet ligatur. 4. Impetratio venia diversorum criminum, ut furti, & homicidij, valet seorsim facta. 5. Alias cogeret quis facere jacturam propriae fama, & foeminae; qui enim peccasset cum sorore consanguinea sua, nequiret impetrare dispensationem ad contrahendum cum hac Matrimonium, nisi etiam explicaret incestum, cum ejus sorore commissum.

177 Sed omnino dicendum, omnia Impedimenta iisdem litteris exponenda esse. Ita Abb. in c. 8. de consang. & affinit. n. 12. Alex. de Nevoibid. n. 11. Brunell. de Sponsal. concl. 26. n. 3. Sylv. V. Matrimonium 8. q. 14. dict. 3. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 6. §. 4. fin. Sanch. l. 8. de Matr. D. 23. n. 2. Gutier. c. 123. de matr. n. 22. Pont. l. 8. c. 17. n. 32. Vinc. de Just. de Dispens. l. 1. c. 4. n. 87. Bosco de matr. D. 12. sect. 13. concl. 11. Wiestner hic n. 110. Reiffenstuel append. n. 152. Ratio est, quia ne Dispensatio iubreptitia sit, exponi necesse est Impedimentum secundum totam suam gravitatem, quae concessionem intrinsecè difficiliorem reddit; talis est concursus plurium Impedimentorum respectu ejusdem Matrimonij; quia quod plura sunt, eò fortius ligant, & hinc ob pluralitatem Impedimentorum saepe negatur Dispensatio. Conf. quia Papa, concedens Dispensationem secundum allegata, censetur semper dispensare sub tacita conditione; Si aliud non obstat; obstat autem in casu proposito Impedimentum, de quo non est facta mentio; ergo &c.

178 Excipi debent duo casus, in quibus non est necessarium, ut Impedimentum utrumque iisdem Litteris exprimat. Primum est; si Impedimentum alterum sine Dispensatione alia via tolli possit, v. g. si cum Consanguinitate concurrat impedimentum Voti Castitatis ab impubere editi, vel Sponsalium contractuum cum alia; nam Votum tolli irritatione Patris, & Tutorum, Sponsalia Sponsae prioris remissione possunt. Sanch. n. 6. Gutier. n. 22. y. est tamen. secundus, si unum Impedimentum sit notorium, alterum occultum, & tale, ut sine infamia manifestari nequeat, e. g. copula incestuosa cum consanguinea, vel machinatio in necem conjugis, quae consanguinea est illi, quam quis vult ducere; tunc enim unis Litteris super Impedimento notorio peti potest Dispensatio pro foro externo, alijs ex Poe-

nitentia super Impedimento occulto pro foro interno, explicato tamen in his ultimis etiam impedimento notorio, non quod Poenitentia etiam super hoc dispense, aut quasi ab illa dispensatio super illo petatur, sed quia Poenitentia etiam super impedimento occulto difficilius dispense, quando jungitur cum alio, vel alijs Impedimentis. Sanch. n. 7. Gutier. n. 22. y. secundò, & c. 124. n. 13. Vinc. de Just. l. 1. c. 4. à n. 103. Reiffenstuel n. 153. Ratio Exceptionis hujus secundum est, quia jure optimo praesumitur, Papam non velle, ut cum infamiae periculo occultum crimen sibi exponatur. Neque hoc casu refert, si prius proponatur utrumque impedimentum S. Poenitentiae, & postea publicum Papae, siue econtra; quia idemmet est effectus, & utroque modo satisficit intentioni Pontificis, Sanch. Gutier. l. cit. ubi addunt, posse tunc Confessarium, cui S. Poenitentia committit Dispensationem in Impedimento occulto, dispensationem dare, licet nondum sit impetrata Dispensatio super Impedimento publico, ut postea, hac impetrata, Oratores licite possint contrahere.

Sic limitatae Responsioni non obstantibus Argumenta n. 176. opposita. Ad 1. Sanch. n. 7. pro nostra Sententia allegat Declarationem Cardd. Vinc. de Just. l. cit. praxim, & stylum Curiae Apostolicae. Ad 2. Licet tolli unum Impedimentum sine altero possit, id tamen ordinariè non fit à Papa, quippe qui dispensare non intendit, nisi Impedimentum cum tota sua gravitate expositum sit. Ad 3. Ad valorem Absolutionis ab Excommunicatione nullo Jure cavetur, ut impedimentum aliquod explicetur, praeter eam causam praecisè, ob quam Excommunicatio, cujus absolutio petitur, incurta est: imò nec eam causam necesse est explicare; quia adhuc ipsa Excommunicatione per oblivionem non explicata, manet poenitens ab ea absolutus per absolutionem generalem ab Excommunicatione, quae absolutioni à peccatis praemitti solet. Ad 4. Impetratio venia diversorum criminum tendit ad diversos fines, & una non pendet ab altera: at dispensatio utriusque Impedimenti tendit ad idem Matrimonium ineundum, cui utrumque illud Impedimentum resistit. Ad 5. Patet ex n. praec. ubi excipitur, si ex alicujus criminis expressione sequeretur infamia.

7. Si petatur Dispensatio super Impedimento Consanguinitatis, vel alio quocunque, post Matrimonium jam contractum, ut ex communi, & certa sententia Sanch. l. 8. de Matr. D. 25. n. 22. & seqq. Corrad. l. 8. Prax. Dispens. Apost. c. 13. n. 1. & seqq. Perez D. 45. sect. 7. n. 7. Wiestner hic n. 111. Reiffenstuel Append. n. 157. & seqq. notant, exprimendum est, an Oratores illud bona, vel mala fide contraxerint, scientes, vel ignorantes inter ipsos in-

tercedere Impedimentum. 2. Si mala fide, & cum scientia Impedimenti, an illud contraxerint sub spe facilius consequendi Dispensationem, vel si hanc intentionem expressè non habuerunt, an ita mala fide contractum consummârint. 3. Si verò bona fide, & cum ignorantia Impedimenti contraxerunt, an id contraxerint præmissis, vel omiſſis sine iusta causa Denuntiationibus. Patet ex Trid. *sess. 24. c. 5. de reform. Matr.* ubi sic contrahentes Dispensationis consequendæ spe carere voluit: non quidem simpliciter; quia Concilium Papæ manus ligare non potuit, nec etiam voluit, ut Synodi laudatæ PP. *sess. 25. c. 21. de reform.* ipſimet declarant; sed eum instruendo, & hortando, ut hujusmodi Dispensationes raro, & non nisi ex iustissima causa concedat.

181 *Proceditque hoc* non tantum, quando Oratores cum Impedimento Consanguinitatis, vel Affinitatis, sed etiam, quando contraxerunt cum quocunque alio Impedimento dirimente, ut teste Corrad. *l. 8. c. 3. n. 2.* habet Stylus, & praxis notoria Romanæ Curie. *Neque obstat*, quòd Trid. *c. 5. cit.* tantum loquatur de ijs, qui contrahunt in Gradibus prohibitis, & Constitutio ipsius sit pœnalis, conf. restringenda; quia etiam Constitutiones pœnales extendendæ sunt ad casum, quem ratio Constitutionis comprehendit. atqui ratio, quæ moti fuerunt Trid. PP. ad Decretum hoc faciendum, unica fuit, quòd *indignus sit, qui Ecclesie benignitatem experiatur, cujus salubria precepta temere contempſit*, quæ ratio omnino militat in contrahentibus cum quocunque Impedimento dirimente, ergo &c. Conf. Quia optima Legum interpres est consuetudo, & praxis recepta, atqui praxis Curie, ut ex Corrado notavi, hoc Trid. Decretum ad quocunque Impedimentum extendit, ergo &c.

182 Et quamvis, si una pars bona fide contraxit, probabiliter pro foro conscientie dispensare possit Episcopus, casu tamen, quo Dispensatio petitur in Curia Romana, securius est, & pro praxi omnino consultatur, ut si factem una pars fuit conscia Impedimenti, casus fideliter proponatur, & prout se habet à parte rei, sive dein petatur Dispensatio pro foro externo, sive pro interno: & hoc ideo, quia ex probabili doctrina Genuens. *prax. Cur. Archiep. c. 20. n. 7.* Vinc. de Just. *l. 3. de Dispens. c. 16. n. 15.* Corrad. *l. 8. c. 1. n. 9.* & notorio Stylo Curie, ut hic Author testatur, hoc etiam de necessitate exprimendum est, si una pars conscia fuit Impedimenti, & consequenter mala fide contraxit; quia cum agitur de valore Sacramenti, semper securior via suadenda est. Et ob hanc rationem etiam suadet, ut eo casu, quo una pars saltem conscia Impedimenti fuit, non apud Episcopum, sed Pœnitentiarum petatur Dispensatio pro foro conscientie, allegando ibidem fideliter casum.

R. P. Schmalzgrueber L. IV.

8. In Supplicatione pro Dispensatione secunda mentio debet fieri primæ, si utriusque Dispensationis materia eadem sit, & utraque ad eundem finem tendat. Sed hoc procedit in duobus duntaxat casibus.

Primus est, quando Dispensatio, vel Privilegium tendit in præjudicium tertij, & huic per posteriorem ampliore magis præjudicatur, quàm per priorem, sicut accidit in casu *c. veniens 19. de Prescript.* ubi statuitur Privilegium posterius, magis amplè concessum, Subreptitium, & irritum esse, si is, cui illud concessum est, prius impetravit privilegium aliud super eodem articulo minus amplum, & illud in Supplicatione pro secundo reticuit. Exemplum est in impetratione Beneficij; cum enim pluralitas Beneficiorum cedat in præjudicium Ecclesie, cui expedit plures habere ministros sibi servientes, ut provisio de secundo Beneficio non sit Subreptitia, in hujus impetratione mentio facienda est primi jam obtenti *c. cum adeo 17. de Rescript.* & *c. si motu 23. de Preb. in 6.*

Alter casus est, quando Papa non cognoscit sufficienter totum Impedimentum, & quantitatem, vel qualitatem gratiæ, quam Impedimentum tollendo confert, nisi mentio facta sit etiam Dispensationis prius concessæ. Ita accidit *c. fin. de fil. Presbyt. in 6.* ubi Dispensatio ad secundum Beneficium pro Subreptitia habetur, quòd defectu illo non exposito, Papa non fuerit plene informatus de Impedimento, cum defectus ille per primam Dispensationem non fuerit plene sublatus. Sed in hoc casu expressio Dispensationis facienda est non ratione sui, sed ratione Impedimenti: & hinc si in casu *c. fin. cit.* defectus Natalium fuisset expositus, Dispensatio ad secundum Beneficium non fuisset invalida, etsi in impetratione illius non fuisset mentio facta de prima. Domin. *in c. fin. cit. n. 7.* Franc. *ibid. n. 2.* Covar. *p. 2. de Sponsal. c. 8. §. 8. n. 5.* Sanch. *l. 8. de Matr. D. 22. n. 6.* Pont. *l. 8. c. 17. n. 7.* Wiestner *hic n. 116.*

Extra hos duos casus Dispensationis prioris mentio in Supplicatione pro secunda, pro eodem articulo obtinenda, non est necessaria, cum nullibi hoc caveatur. Multo minus necessaria est expressio Dispensationis prius impetratæ, quando secunda Dispensatio cadit supra diversam materiam, aut tendit ad finem diversum, v. g. si post impetratam Dispensationem in lege jejuniij, supplicetur pro Dispensatione in Voto Continentiæ ad Matrimonium ineundum; quia neque ex Jure, neque ex praxi constat, quòd necessaria sit mentio Dispensationis prioris. Navar. *tit. de privil. cons. 12. n. 2.* Sanch. *D. 22. cit. n. 5.* Wiestner *n. 114.*

9. Juxta Menoch, *de arbitr. cas. 203. n. 6.* necessarium est facere mentionem, si Dispensatio super eodem Impedimento jam semel est petita, sed denegata, qui proinde

putat Dispensationem fore Subreptitiam, si in Supplicatione denuo facta non fiat mentio Dispensationis antea petite, & non impetrata. *Rationem* dat; quia si mentio fuisset facta repulsa, Dispensatio fuisset negata. igitur dum concessa est absque mentione de repulsa, processit ex errore.

187 Sed tenenda est Sententia negativa, quam etiam defendunt Sanchez l. 8. de Matr. D. 22. n. 14. Pont. l. 8. c. 17. n. 3. Wiestner hic n. 119. Reiffenstuel Append. n. 154. Ratio est, quia neque ex Jure, neque ex stylo Curie, neque ex ratione probari potest necessitas ista. *Proceditque hoc*, etsi coram inferiore denegantis iteretur petitio, modo iste Jurisdictionem sufficientem habeat, ut rectè notat P. Wiestner l. cit. & ratio est, quia istius facultas non tollitur, nec restringitur per hoc, quòd Superior Dispensationem negaverit.

188 *Ad Rationem in contrarium allatam* dico, præsumptionem illam esse levem; quia in iterata petitione allegari possunt plures, & efficaciores causæ, & rationes quibus etiam Superior moveri ad gratiæ antè denegatæ concessionem potuisset, si propositæ illi fuissent.

189 *Quæritur 2.* Quanam necessariò exprimi debeant, quando petitur Dispensatio super Impedimento *consanguinitatis*? n. 1. exprimi debet *Gradus*, quo Oratores conjuncti sunt, utrum videlicet conjuncti sint in Linea recta, vel transversali, in secundo, tertio, vel quarto gradu. Ita omnes teste Sanch. l. 8. de Matr. D. 24. n. 163. & firmat notorius Stylus Curie, in hac parte pro, Lege observandus. *Ratio est*, quia difficilior est Dispensatio in gradu propinquiori, quàm in remotiori. Hinc pro subreptitia, conf. invalida habenda est Dispensatio, si gradu non expresso, tantum in genere dicerent Oratores, se esse consanguineos. Quodsi tamen loco remotioris exprimeretur propinquior gradus, e. g. tertius pro quarto, Dispensatio non vitabitur, ut dictum *suprà* n. 157. quod verum putat Sanch. l. 8. de Matr. D. 24. n. 16. quamvis datâ operâ, mendacium contingeret; quia non tangit Dispensationis substantiam, & eâ non expressâ, concederetur faciliùs. *Contra* si errore etiam inculpabili explicaretur gradus inferior, e. g. quartus, cum tamen sit superior v. g. tertius, subreptitia, & irrita erit Dispensatio ex defectu intentionis Papæ. Gutier. c. 124. de Matr. n. 9. Multo magis irrita erit, si explicaretur per errorem Impedimentum majus, ut si dicatur, contrahentes esse consanguineos in 2. gradu, cum tamen in eo gradu sint affines; quia una species non includitur in alia.

2. Exprimi debet *modus Consanguinitatis*; ad quem pertinet, ut exprimatur, si Oratores conjuncti sint duplici vinculo consanguinitatis, & multo magis, si plura di-

versæ rationis Impedimenta habeant: & quidem expressio hæc fieri debet in eadem Supplicatione secundum dicta à n. 174. Item si in gradu inæquali conjuncti sint, debet non tantum exprimi gradus remotior, sed etiam propinquior, dicendo, quòd sint v. g. in secundo, & tertio: idque non ideo, quasi super propinquiori gradu necessaria etiam foret Dispensatio, sed ut per speciale Breve declararetur, proximiorum gradum non obstare; id namque expressè statuit S. Pius V. *Const.* incipit *sacrosanctissimus editus 26. Aug. 1566.*

Distingui tamen debet, an cum re¹⁹¹ motiori concurrat primus, an verò alius magis remotus, e. g. secundus cum tertio, tertius cum quarto &c. *Si enim cum remotiori concurrat primus*, ut si Titij nepos, pronepos, abnepos peteret Dispensationem ad contrahendum Matrimonium cum ipsius filia, ejus expressio ita requiritur, ut eâ non factâ, Dispensatio fiat subreptitia, prout patet ex *Const.* cit. ubi dicitur, si Oratores primum gradum quoquo modo attingant, non esse mentem Pontificis in ejusmodi gradibus dispensare, nisi exprimatur: & ratio est, quia hæc Matrimonia continent specialem indecentiam ob reverentiam, quæ hujusmodi personis debetur ferè similiter, ac parentibus.

Contra est, si cum remotiori e. g. quarto concurrat secundus; tunc enim, ut cit. *Const.* declaratum est, valet Dispensatio absque dictâ expressione gradus propinquioris, ita tamen, ut ex post factâ Litteræ Declaratoriæ desuper impetrentur, in quibus Pontifex duntaxat priorem Dispensationem valere, Sanch. l. 8. de Matr. D. 24. n. 31. Gutier. c. 124. de Matr. n. 11. Engl. hic §. 3. n. 10. qui addit, easdem litteras, quia ad scandalum duntaxat tollendum requisitæ sunt, non desiderari, si nullum ex tali Dispensatione scandalum oriretur, ut quia res ad forum externum delata non est, & homines ignorant, an Supplices omnia expresse-rint.

In casu, quo Litteræ hujusmodi Declaratoriæ, ubi opus iisdem est, impetratæ non sunt, Dispensationis Litteras Episcopus, vel alius deputatus Executor non potest exequi, ut cum alijs notat Corrad. *Prax. Dispens. Apost.* l. 7. c. 7. n. 59. Imò ut *Autor* iste ibidem docet, si tali casu Dispensationis Breve pro foro externo exequeretur, peccaret mortaliter; quia in materia gravi transgredere Legem Pontificiam. Quare expectare interea, & suspendere executionem debet, donec Oratores, qui absque Gradus propinquioris mentione obtinuerunt Dispensationem, Litteras Declaratorias Româ impetrent.

An verò eo casu Dispensationis executionio, Litteris Declaratorijs non impetratis, validè fiat, diversæ sunt duæ Sententiæ. Sanch.

Sanch. *D. 24. c. 1. n. 29.* Pont. *l. 8. c. 17. n. 26.* § 27. Tambur. *l. 8. c. 9. §. 7. n. 3.* Perez *D. 46. sect. 5. n. 7.* Gobat. *Theol. Exper. tr. 9. n. 621.* putant Executionem fieri validè. Corrad. *prax. Dispens. l. 7. c. 7. à n. 71.* Vinc. de Just. *de Dispens. l. 2. c. 3. à n. 40.* Reiffenstuel *Append. n. 172.* negant esse validam: additque Corrad. *n. 72.* ita fateri omnes præticos Curiales, sèque pluries observasse, Matrimonia fuisse declarata nulla, quæ contracta fuere vi Dispensationis sine memoratis Litteris. *Confirmant ex Const. S. Pij V. cit.* ubi postquam declaravit, sufficere ad valorem Dispensationis, si exprimat gradus remotior, illico addit: *Obtenis tamen postea super propinquiore Litteris declaratorijs;* nam Vox tamen, ut Barbof. *Diç. us. freq. Diç. Tamen n. 3.* notat, de natura sua conditionem, & modum importat: ut adeo conditio hæc impleri debeat, ut validè Dispensatio executioni detur. Videatur P. Reiffenst. *l. cit. à n. 170.*

195 3. Si super Impedimento Consanguinitatis petitur Dispensatio, & pro causa allegatur Copula, seu potius sequentia inde scandala, diffamatio mulieris &c. illaque habita fuit sub spe Dispensationis facilius consequendæ, illa necessariò debet exprimi; alias Dispensatio erit Subreptitia, & nulla, etsi una tantum pars tali spe copulam inierit, vel admiserit, prout patet ex dictis *n. 172.*

Proceditque hoc 1. Etiam si alia causa dispensandi legitima afferatur; nam si copula sit publica, necessariò est exprimeada, ut advertunt Genuens. *prax. Cur. Archiep. c. 25. n. 4.* Bonac. *de LL. D. 1. q. 1. p. 5. n. 9.* Barbof. *l. 2. Vol. 17. n. 60.* Corrad. *prax. Dispens. l. 8. c. 7. n. 3.* qui *n. 36.* addit, ita fateri omnes Curiales, & *n. 38.* confirmat Declaratione Cardd. quæ ita sonat: *Congregatio Cardd. Concilij censuit Dispensationem subreptitiam, si inter consanguineos, vel affines, aut Spirituali cognatione conjunctos carnalis copula præcessisset, cujus mentionem in Supplicatione non fecissent &c.*

196 Procedit 2. Non tantum, quando copula præcedit Supplicationem Pontifici porrigendam, sed etiam si eam sequitur: imò etiam quando contingit, postquam Litteræ Dispensationis à Papa jam sunt concessæ, à Delegato autem executioni nondum mandata, prout docent *citt. DD. & declaratum est à S. Congr. apud Corrad. n. 42.* cujus verba sunt: *Qui Romam miserunt pro Dispensatione, & habito nuccio, quod Littere fuerunt expeditæ, contraxerunt, vel se cognoverunt, & ita verum est, fuisse expeditas, & habere Datam ante Contractum, vel commixtionem, nullas Dispensationes esse Congregatio Cardinalium censuit.*

197 Limitari autem debet, si copula sit occulta; tunc enim non est necessaria ejus expressio, ut cum alijs docet Sanch. *l. 8.*

de Matr. D. 25. n. 10. Ratio est, quia præsumi non potest, quòd Ecclesia pia mater velit, ut quis seipsum gravissimè diffamet, & vitæ periculo exponat, manifestando incestum occultè commissum. *Neque opus est hoc casu Copulam occultam exponi apud S. Pœnitentiariam, & sollicitari, ut vitium Dispensationis suppleat; tum quia incestus cum propria consanguinea Dispensatione non indiget; tum verò quia non apparet solidum fundamentum hujus expressiois.*

Ex quo patet, obligationem exprimendi copulam non esse nimis duram; quia cum, occulta est, exprimenda non est: quando autem est publica, expressa Dispensationem magis faciliat, & exprimentem non diffamat, utpote jam antè diffamatum. *Neque obstat*, quòd expressa copulâ, major debeat sustineri poena, & major taxa solvi; nam utrumque æquitati conforme est, & alijs ad terrorem, & exemplum non immeritò statutum.

Quæritur 3. Quid exprimi debeat, quando petitur Dispensatio super Impedimento *affinitatis?* *1. 1.* Debet exprimi Gradus, in quo Oratores sibi affines sunt; nam quò propinquiori gradu conjuncti sibi sunt invicem, eò difficilior est Dispensatio, ut *suprà n. 189.* dictum est. In hoc tamen dispar ratio est Consanguinitatis, & Affinitatis, quòd in Consanguinitate, quando Oratores inæqualiter inter se distant, exprimendus sit etiam propinquior gradus. Contrà in Affinitate, ut Sanch. *l. 8. de Matr. D. 24. n. 13.* notat, satis est exprimere inæqualitatem gradus; quia in Affinitate ea peculiaris reverentia non exhibetur propinquiori stipiti, quæ in consanguinitate.

2. Addendum, an sint affines in Linea recta, vel transversali; nam indecentius est ducere affinem in Linea recta, e. g. matrem, aviam, aut neptem uxoris defunctæ, aut patrem, avum, vel nepotem mariti defuncti, quam affinem in Linea transversali v. g. forem, aut ex sorore neptem uxoris defunctæ. Sanch. *l. 8. de Matr. D. 24. n. 14.* Vinc. de Just. *de Dispens. l. 1. c. 4. n. 152.* Reiffenstuel *Append. n. 198.* Quod saltem verum est, quando Affinitas oritur ex copula licita; nam quando oritur ex copula illicita, ut Sanch. *l. cit.* notat, expressio Lineæ rectæ, & transversæ necessaria non est, quòd ex ea copula non oriatur notabiliter specialius vinculum, aut notabiliter major obligatio reverentiæ erga affines in lineâ recta, quam in obliqua.

3. Si petatur Dispensatio super Affinitate in primo, & secundo gradu, exprimendum est, an ea proveniat ex copula licita, vel illicita; nam si proveniat ex copula licita, sive conjugali, includit etiam publicam Honestatem, ortam ex Sponsalibus Matrimonium præcedentibus, & propterea vinculum
Ccc 3
ejus

ejus est fortius, quàm vinculum Affinitatis, ortæ ex copula illicita, quæ hujusmodi publicam Honestatem non includit. Sanch. l. cit. n. 40. Conink D. 33. n. 79. Pont. l. 8. c. 17. n. 30. Wiestner hic n. 105. Dixi, si petatur Dispensatio in primo, & secundo gradu; nam si petatur in tertio, & quarto, opus non est exprimere, an ex copula licita, vel illicita orta sit Affinitas, cum Impedimentum illius, quæ orta est ex illicita, ultra secundum gradum nunc post Trid. sess. 24. c. 4. de reform. Matr. non amplius extendatur.

4. Exprimi debet, si Oratorum conjugio præter Affinitatem obstat adhuc aliud Impedimentum. Excipit Gobat tr. 9. n. 618. si Affinitas concurrat cum publica Honestate; nam hujus expressionem existimat non esse necessariam. Sed distinguendum est, an Affinitas talis oriatur ex copula licita, vel conjugali, an verò ex illicita. Si ex licita, e. g. si Titius Matrimonium velit inire cum Caja, consanguinea Berthæ uxoris suæ carnaliter cognitæ, non est opus, ut exponatur Impedimentum publicæ Honestatis, copulam illam præcedens; quia hoc ipso, quòd Bertha fuerit ejusdem uxor, etiam intelligitur, quòd fuerit ejusdem Sponsæ, ergo expressa Affinitate, proveniente ex copula licita, jam intelligitur Impedimentum publicæ Honestatis contractum ab eodem Titio cum consanguineis uxoris suæ in primo gradu. Si vero Affinitas orta sit ex copula illicita, v. g. si Titius inire velit Matrimonium cum Caja consanguinea Berthæ, cum qua prius est fornicatus, exprimi publicæ Honestatis Impedimentum debet; quia fornicariam copulam Sponsalia sæpe non præcedunt. igitur expressa Affinitate, orta ex copula fornicaria, nondum satis exprimitur Impedimentum publicæ Honestatis.

5. Si Affinitas orta est ex Copula illicita, exprimendum est, an habita illa fuerit cum pluribus consanguineis Sponsæ, cum qua Orator contrahere vult Matrimonium; quia tunc pro numero personarum conjunctarum, cum quibus copula est habita, multiplex constituitur Impedimentum. Dixi autem, cum pluribus consanguineis Sponsæ; nam si cum eadem consanguinea plures commissæ sint fornicationes, non est opus, exprimere copulam fuisse repetitam, sed sufficit mentio Affinitatis. Quod procedit, etiamsi obtenta Pontificia Dispensatione in Affinitate, antequam Ordinarius eam exequatur, impetrans iteraret copulam cum eadem consanguinea faminx à se ducendæ in uxorem; quia adhuc valuit dispensatio, eo quòd nondum consummata sit, sed tantum mandata Ordinario ejus executio. Secus est, si accederet copula, postquam jam dispensavit Ordinarius, vel Confessor, cui committitur Dispensatio in foro conscientie; quia cum prior Affinitas per Dispensa-

tionem sublata omnino sit; contraheretur nova Affinitas per hanc copulam, pro qua nulla facta est dispensandi commissio. Egent ergo contrahere volentes in hac specie nova Dispensatione. Gutier. de Matr. D. 124. n. 2. Conink D. 33. n. 81. Sanchez D. 24. c. 1. n. 7. § 8.

6. Denique exprimi debet, si petatur dispensatio in Matrimonio contracto cum Affine, an bona, vel mala fide, præmissis, vel omittis Denuntiationibus contractum sit, item an consummatum illud jam sit, ut supra dictum est n. 180. Item si pro causa Dispensationis allegeretur Copula, illaque habita sit sub spe facilius consequendæ Dispensationis, opus est etiam istud exprimi, pro ut exprimendum n. 195. dixi in Consanguinitate. Ratio est, quia Jura, Stylus Curie, & rationes in hoc puncto de Consanguinitate, & Affinitate æqualiter procedunt, juxta communem DD. & patet ex Bulla S. Pij V. n. 190. allegata.

Quæritur 4. Quænam necessariò ex primi debeant, quando petitur Dispensatio super Impedimento publicæ Honestatis? R. Distinguendo, an ortum sit ex Sponsalibus de futuro, an verò ex Matrimonio rato. Si primam, in Supplicatione Dispensationis super illo non est necessarium gradum addere, cum defacto post Trid. sess. 24. c. 3. de reform. Matr. tantum in primo dirimat Matrimonium. Si secundum, exprimi gradus debet, Sanch. l. 8. de Matr. D. 33. n. 16. Gutier. de Matr. c. 124. n. 1. § 7. Conink D. 33. n. 79. Pont. l. 8. c. 17. n. 29. Perez D. 45. sess. 5. n. 15. Gonzal. in c. 6. de Consang. n. 4. Wiestner hic n. 104. & hoc teste communis doctrina. Ratio est, quia quòd gradus propinquior est, eò difficilius est Dispensatio, & majori compositione exacta, & urgentioribus causis petitione conceditur.

Dubium est, an necessarium sit ex primere etiam Matrimonium, quando petitur Dispensatio in hoc Impedimento? R. Si in primo gradu petatur Dispensatio, exprimi debet; non verò, si in secundo, & ulterioribus. Ita Gutier. c. 124. n. 7. § alij supra. Ratio primi membri est, quia si in primo gradu super publica Honestate petatur Dispensatio, nescitur, an illud ortum fuerit ex Sponsalibus, an verò ex Matrimonio, cum ex utroque Impedimentum istud inducatur in gradu primo; atqui oportet hoc scire dispensantem; quia multò gravior est indecentia Matrimonio jungi cum sorore, filia, aut matre Sponsæ de præsentibus, quàm Sponsæ de futuro. Ratio secundi; quia cum hodie, uti dictum est, ex solo Matrimonio rato oriatur Impedimentum publicæ Honestatis in secundo, & ulterioribus gradibus, hoc ipso, quòd petatur Dispensatio tali gradu, satis intelligitur, eam peti ex Impedi-

mento hoc, quatenus ortum est ex Matrimonio rato.

307 **Quæritur 5.** Quænam necessariò exprimi debeant, quando petitur Dispensatio super Impedimento Cognationis Spiritualis? **R.** 1. exprimendum est, an ea sit Paternitas, vel Compaternitas. Sanch. l. 8, de Matr. D. 24, n. 15. Gutier. c. 124, de Matr. n. 7. Conink D. 33, n. 79. Vinc. de Just. l. 1, de Dispens. c. 4, n. 168. Averfa de Matr. q. 19, sect. 5. §. sexta, Gonzal. in c. 6, de Consang. & Affinit. n. 4. Ratio est, quia longè indecentius est Matrimonium inter patrem, & filiam Spiritualem, quàm inter Compatrem, & matrem hujus filia, aut inter commatrem, & patrem ejusdem: & hinc faciliùs dispensatur in Compaternitate, quàm in Paternitate. Imò Sanch. n. 15, cit. disertè negat, se unquam audisse, vel legisse, quòd dispensatum fuerit ad contrahendum Matrimonium cum filio, aut filia Spirituali. Pontius l. 8, c. 17, n. 28, unum quidem Dispensationis hujusmodi exemplum refert, sed fatetur, quòd conjugium istud infaustum habuerit exitum.

308 **2.** Exprimi debet, si Cognatio Spiritualis sit duplex, ut si quis alicujus prolem unam levavit ex Sacro Fonte, & eandem in Confirmatione tenuit; vel si ejusdem prolem unam levavit ex Baptismo, alteram tenuit in Confirmatione; aut si unus alterius liberos vicissim levavit. Vinc. de Just. l. cit. n. 169. Averf. v. cit. Reiffenstuel Append. n. 201. Quodsi tamen quis plures ejusdem liberos è Sacro Fonte levavit, aut in Confirmatione tenuit, per hoc non multiplicatur Cognatio Spiritualis: & propterea numerus susceptarum prolium non debet necessariò exprimi, ut ex Declaratione Clementis VIII. refert Garc. p. 8, de Benef. c. 3, n. 78. Corrad. l. 8, Prax. Dispens. Apost. c. 2, n. 16. Vinc. de Just. n. 170. Wiestner hic n. 106, Reiffenstuel l. cit.

309 **3.** Juxta aliquos exprimendum est, an Cognatio orta sit ex Baptismo, vel Confirmatione; quia Cognatio orta ex Baptismo magis imitatur Cognationem naturalem, quàm Cognatio orta ex Confirmatione: & hinc teste Corrad. c. 8, cit. n. 16. Supplicationes, in quibus origo Cognationis Spiritualis non exprimitur, in Curia Apostolica admitti non solent.

310 **Quæritur 6.** Quomodo sit formanda supplicatio Dispensationis super Impedimento Matrimoniali. **R.** Distinguendo: Nam Dispensationes, sive Mandata Apostolica dispensandi super Impedimentis conjugiorum sunt duplicis generis, & diversa dantur, prout ipsum est Impedimentum. Et si quidem Impedimentum sit publicum, expeditur Dispensatio, vel Mandatum dispensandi in Dataria, seu Cancellaria Apostolica. Si verò occultum sit, petitur, & expeditur in Pœnitentiaria Romana.

Differentia inter Dispensationem impetratam in Dataria, & inter impetratam in Pœnitentiaria Romana est multiplex. Nam 1. expedita in Dataria servit etiam in foro externo; expedita in Pœnitentiaria pro foro interno tantum. 2. Prior datur in Impedimento etiam publico; posterior in Impedimento occulto tantum. 3. à Dataria in Impedimento Consanguinitatis dispensatur tam ad contrahendum Matrimonium, quàm ad remanendum in contracto; à Pœnitentiaria tantum ad remanendum in contracto. 4. In Pœnitentiaria Dispensationes solum dantur in gradibus secundo remotioribus; in Dataria etiam in secundo Consanguinitatis, & primo Affinitatis. Fill. tr. 10, c. 10, n. 51. Vinc. de Just. de Dispens. l. 1, c. 8, n. 30. Wiestner hic n. 120. §. 121.

Debet autem Supplicatio fieri 1. in 212 Scriptis; aliàs non conceditur Dispensatio. Corrad. l. 7, Prax. Dispens. Apost. c. 4, n. 6. & l. 2, c. 1, n. 23. Vinc. de Just. l. 1, c. 3, n. 1, & habet Stylus Curia. 2. Concipi debet Idiomate Latino, & quantum fieri potest, verbis proprijs, in Curia usitatis, ac sine ambagibus, simpliciter, & relictis superfluis Ceremonijs. Corrad. l. 2, cit. c. 1, à n. 24. Vinc. de Just. à n. 2. Reiffenstuel Append. n. 236. 3. Si Dispensatio petitur in Dataria, vel Cancellaria Apostolica, dirigitur ad ipsum Papam Supplicatio; si in Pœnitentiaria, dirigi potest etiam ad Cardinalem majorem Pœnitentiarium. 4. Cum in Dataria, & pro foro externo petitur, Supplicatio incipit, *Beatissime Pater*, subjicitur dein Nomen, Cognomen, & Diocesis Oratorum, Causa, ob quam petitur Dispensatio, genus impedimenti, in quo pro Dispensatione supplicant, & denique ipsa petitio, seu supplicatio, ut Impedimento hoc non obstante, Matrimonium contrahere, vel in contracto persistere liceat. 5. Eodem ferè modo concipi Supplicatio debet, quando petitur Dispensatio pro foro interno, & in Pœnitentiaria, excepto eo, quòd tunc Litteræ inscribantur, ut dictum est, Cardinali Pœnitentiaro, à foris quidem *Eminentissimo, & Reverendissimo Domino, Domino S. R. E. Cardinali majore Pœnitentiaro, Romæ.* Intus verò incipiunt, *Eminentissime, & Reverendissime Domine.* In fine per modum Postscripti, procurans Litteras addit in hunc modum: *Dignetur Eminentia Vestra responsum dirigere Ingolstadtum v. g. ad me infra scriptum: qui proinde in calce addere nomen suum, & cognomen debet.*

Formulas Supplicationum ejusmodi 213 DD. passim referunt, & inter hos Corrad. Prax. Dispens. Apost. l. 2, c. 1, n. 32. Arsdekin Theol. trip. tom. 2. tr. 4, §. 5. Wiestner hic n. 124. & seqq. Reiffenstuel Append. n. 240. & seqq. Pro Dispensatione super Impedimento Consanguinitatis ex causa defectus com-

competentis Dotis, concipi Supplicatio in hunc modum potest.

Beatissime Pater.

Exponitur humiliter Sanctitati Vestre pro parte Devotorum ipsius Oratorum Friderici N. & Margarita N. (appositis utriusque Cognominibus) Diocesis Eystettensis (vel si Oratores diversarum Diocesum sint, Friderici Eystettensis, & Margaritæ Augustanæ Diocesis) quod cum dicta Oratrix dotem habeat minus competentem juxta statum sui conditionem, cum qua virum sibi non consanguineum, vel affinem paræ conditionis, cui nubere possit, invenire nequeat, dictus Orator cum dicta minus competente Dote Oratricem in uxorem ducere intendat. Sed quia tertio, & quarto à communi stipite provenientes gradibus conjuncti sunt, desiderium suum hac in parte adimplere non possunt absque sedis Apostolicæ Dispensatione. Supplicat igitur humiliter Sanctitati Vestre Oratores prefati, quatenus cum ipsis, quod Impedimento quarti Consanguinitatis gradus hujusmodi non obstante, Matrimonium inter se publicè, servatâ formâ Concilij Tridentini, contrahere, illudque in facie Ecclesiæ solemnizare, & in eo postmodum remanere, liberè, ac licitè valeant, dispensare; distantiam verò prædicti gradus eis non obstare, declarare prolem suscipiendam exinde legitimam nuntiando dignetur de gratia speciali. Non obstantibus præmissis, & Constitutionibus, atque Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscunque cum clausulis opportunis.

214 Ex causa componendæ pacis, & extinctionis inimicitarum Supplicatio pro Dispensatione super Impedimento publicæ Honestatis ita concipitur.

Beatissime Pater.

Exponitur humiliter sanctitati Vestre pro parte Devotorum ipsius Oratorum Henrici N. Laici, & Beatricis N. Diocesis Ratisbonensis, quod cum inter dictorum Oratorum parentes, & consanguineos, vel affines graves inimicitie oriæ jam sint, & de præsentibus vigeant, aliunde tamen, quam ex causa Matrimonij, inter eos contrahendi, provenientes, & ante istius tractatum exorta, spēsque certa sit, quod si Oratores sibi invicem Matrimonialiter copularentur, inimicitie hujusmodi omnino componerentur, pro illis componendis, & bono pacis cupiunt Oratores prædicti invicem matrimonialiter copulari. Sed quia aliàs dictus Orator Sponsalia per verba de futuro cum Oratricis sorore ad præsens defuncta contraxit, quæ quidem Oratricis soror ab eodem Oratore intacta, & in nullo attentata ab humanis decessit, desiderium suum hac in parte adimplere non possunt absque Sedis Apostolicæ Dispensatione. Supplicat igitur humiliter Sanctitati Vestre Oratores prefati,

quatenus cum ipsis, quod hujusmodi primi gradus publicæ Honestatis Justitiæ impedimento non obstante, Matrimonium inter se publicè &c. ut in forma præcedenti.

Et in hunc modum, mutatis mutandis, formari debent etiam aliæ Supplicationes, quibus super alijs quibusvis Impedimentis Dispensatio pro foro externo petitur.

Quando Dispensatio in S. Pœnitentiaria pro foro conscientie, allegata infirmitate carnis, petitur, omisso Oratorum nomine, & posito N. N. vel nomine ficto, Supplicatio pro dispensatione in Voto Castitatis sic effertur:

Eminentissime, & Reverendissime Domine.

Exponitur humiliter Eminentiæ Vestre pro parte devoti Oratoris NN. vel Titij Laici Diocesis Ratisbonensis, quod ipse aliàs vovissè se Castitatem perpetuè servaturum. Cum autem infirmitatibus oppressus carnis stimulus ita agitur, ut se continenter vivere posse diffidat, pro suæ conscientie tranquillitate cupit per Sedem Apostolicam votum prædictum ad effectum contrahendi Matrimonium commutari. Quare Eminentiæ Vestre humiliter supplicat, quatenus prædictum votum ad hoc, ut Matrimonium publicè juxta formam Trid. Concilij contrahere, & debitum conjugale exigere, ac reddere licitè possit, in alia Pœnitentiæ, ac pietatis opera dispensando commutare auctoritate Apostolica dignetur.

Breviùs eadem Supplicatio super eo 216 dem Voti Impedimento sic afferri potest.

Eminentissime, & Reverendissime Domine.

Titius Laicus Diocesis Ratisbonensis emittit votum simplex Castitatis perpetuæ; sed cum adfit, vel adfuturum esse prævideat periculum incontinentie, nisi nubat, supplicat sibi votum commutari ad effectum contrahendi Matrimonium.

Additur Postscriptum, ut supra n. 212, in fin. ubi notandum, quod ille, ad quem dirigitur Mandatum Dispensatorium, Confessarius debeat esse Magister in Theologia, vel Decretorum Doctor, aut aliunde ad hoc privilegiatus. Quodsi autem in Oppido talis non sit, vel Oratori difficile sit ei conscientiam suam aperire, vel hæc aperta jam sit alteri Confessario non graduato, hoc ipsum in Litteris erit significandum, & rogandum, ut alij committatur Dispensationis executio in hunc modum.

Et quia in Oratoris loco nullus reperitur Confessarius in Theologia Magister, vel Canonum Doctor, vel aliàs ad exequendum privilegiatus, dignetur Eminentiæ Vestra providere, & disponere, ut etiam alius exequi valeat.